

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 5. 4. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/00175

Programová služba: TA3

Vysielateľ: C.E.N. s.r.o.

Číslo licencie: TD/14

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/00176

Programová služba: Jednotka

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo licencie: TD/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenia:

Návrh uznesenia č. 1:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2023/00175 smerujúci voči vysielaniu programovej služby TA3 vysielateľa C.E.N. s.r.o. a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok preverenia podnetu.

T: 17. 4. 2023

Z: PgO

Návrh uznesenia č. 2:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2023/00176 smerujúci voči vysielaniu programovej služby Jednotka vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok preverenia podnetu.

T: 17. 4. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 5. 4. 2023

Podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/00175 zaevidovaný dňa 13. 1. 2023
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Správy
Deň a čas vysielania: 1. 1. 2023 o cca 8:00 h
Označenie podľa JSO: bez označenia

Programová služba: TA3
Vysielateľ: C.E.N. s.r.o.
Číslo licencie: TD/14

* * *

Podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/00176 zaevidovaný dňa 13. 1. 2023
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Správy RTVS
Deň a čas vysielania: 1. 1. 2023 o 19:00 h
Označenie podľa JSO: bez označenia

Programová služba: Jednotka
Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska
Číslo licencie: TD/1

Dátum: 29. 3. 2023

OBSAH PODNETOV:

PGO-RPMS/2023/00175:

Dňa 1.1. 2023 o 9 hodine televízia TA3 moderovaním Rastislava Ilieva pripomenula 30. výročie vzniku Slovenskej republiky. Nepravdivo a zavádzajúco sa vyjadroval o rozdelení Česko-Slovenska. TA3 dala príležitosť komentovať túto historickú udalosť Čechoslovákovi Dušanovi Kováčovi, ktorý jeho bludnými názormi poprel pravdivosť rozdelenia Česko-Slovenska. Je neprijateľné, aby TA3 dávala priestor vyjadrovať sa k tak významnému výročiu - historickým analfabetom. Prečo nedali priestor aktívnym účastníkom procesu vzniku štátu. Prečo nedali priestor k diskusii aby sa mohli vyjadriť viacerí odborní historici a nie taký človek sa vyjadroval, ktorý má absolútne pomýlené historické názory. Žiadam o písomné stanovisko, aby sa rada týmto zaoberala a vyvodila príslušné dôsledky, lebo táto TA3 svojim vystúpením spochybnila založenie štátu Slovenská republika a tým aj spochybnila jej existenciu. Písomné vyjadrenia žiadam zaslať na e-meilovú adresu.

Nie je mysliteľné aby TA3 takto hrubo zavádzala verejnosť nepravdivými informáciami.

Ďakujem.

* * *

PGO-RPMS/2023/00176:

V správach RTVS o 19 hodine redaktorka Emília Tóth-Lendelová svojším spôsobom priblížila 30-výročie vzniku Slovenskej republiky a dala slovo Zore Bútorovej, ohľadom rozdelenia Česko-Slovenska. Táto podradná historická legenda atrapa dejín s vyhoretými názormi a existenciou krivila pravdu a neargumentovala faktami o 30 výročí vzniku Slovenskej republiky. Prečo RTVS nevytvorila podmienky a nezavolať k okrúhlemu stolu viac názorových skupín, ktoré by faktami a odbornosťou prispeli skutočnému obrazu tvorenia a rozdelenia Československa. Prečo sa RTVS podieľa na podsúvaní lži a nepravd verejnosti. A v závere RTVS svojimi historickými vykopávkami nezabudli pripomenúť, že rozhodli politici a to bez referenda. A RTVS dala slovo ďalšej historickej atrape, vykopávke Agáte Šústovej Drelovej z SAV, ktorá sa vyjadrila, že vznik Slovenskej republiky bol prijatý bez referenda a vnímaný negatívne aj navonok. Táto Šústová, teda šústala naozaj nezmysly, lebo neargumentovala faktami, skrátka ničím, čím by podložila svoje žvástanie na RTVS.

Žiadam týmto radu aby bola patrične potrestaná aj redaktorka RTVS Emília Tóth Lendelová , ktorá sa v závere vyjadrila že Slovenská republika vznikla v r. 1993 a v r. 1998 sa vydala na proeurópsku cestu. Pýtam sa jej akou cestou išla Slovenská republika dovtedy? Pro-tatárskou? Pro-podeurópskou...nech to jasne vysvetlí. A skôr než povie blbosť v priamom prenose na RTVS, tak nech zváži slová, ktoré vyriekne. RTVS je platená z daní daňových poplatníkov, takže túto neschopnú moderátorku platím aj ja...ak chce kvákať v priamom prenose nech sa vráti do školy a naštuduje si komplet históriu vzniku Slovenskej republiky a nech netliacha za peniaze daňových poplatníkov. Žiadam a vyzývam týmto Radu pre mediálne služby, aby sa týmito výroky v RTVS riadne zaoberala a vyvodila príslušné dôsledky za dezinformácie podané 1.1. 2023, kde priamo RTVS v zastúpení moderátorky spochybnila založenie štátu Slovenská republika , ktoré boli prezentované v priamom prenose na RTVS.

Tiež žiadam vyzvať RTVS ako verejnoprávnu televíziu, aby sa zachovala verejno-právne aj k tému REFERENDA na Slovensku, ktoré sa uskutoční 21.1. 2023...je to povinnosť verejno-právnej televízie vyzývať ľudí k referendu a nie ho mariť, lebo je to občianska povinnosť v zmysle ústavy.

Vyjadrenie žiadam zaslať písomne na môj e-meil.

Ďakujem.

**PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:
Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách:**

§ 16 - Obsahová služba a sloboda príjmu

(1) Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.

§ 25 - Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ v podnete zaevidovanom pod. č. PGO-RPMS/2023/00175 namietal, že dňa 1. 1. 2023 vysielateľ programovej služby TA3 dal v *Správach* priestor na vyjadrenie historikovi Dušanovi Kováčovi, ktorý má podľa podávateľa „*absolútne pomýlené historické názory.*“

Podnet zaevidovaný pod. č. PGO-RPMS/2023/00176 smeroval voči verejnoprávnemu vysielateľovi RTVS. Podávateľ namietal, že v *Správach RTVS* dostali priestor na vyjadrenie sociologička Zora Bútorová a historička Agáta Šústová Drelová. Z. Bútorová podľa podávateľa neargumentovala faktami o 30. výročí vzniku Slovenskej republiky a A. Šústovej Drelovej podávateľ vyčíta vyjadrenia, že vznik Slovenskej republiky bol prijatý bez referenda a vnímaný negatívne aj navonok.

Na základe predmetných podnetov sme zmonitorovali program *Správy* zo dňa 1. 1. 2023 o 8:00 h na programovej službe TA3 a program *Správy RTVS* odvysielaný v rovnaký deň o 19:00 h na Jednotke.

Podľa **§ 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z.** poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu **možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.** Týmto ustanovením sa zdôrazňuje najmä redakčná nezávislosť vo vzťahu k iným subjektom. Výber respondentov do spravodajských príspevkov, ktorý namietal podávateľ, je teda záležitosťou vysielateľa. RpMS nemá de lege artis právo zasahovať do tohto výberu.

Povinnosťou vysielateľa je však zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a aktuálnej publicistiky. Odvysielané spravodajské príspevky sme tak posudzovali na základe ustanovenia **§ 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.:** „*Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.*“

Medzi kritériá objektivity vo všeobecnosti zahrňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

Podnet č. PGO-RPMS/2023/00175:

Príspevok s názvom *30 rokov samostatnej Slovenskej republiky* v programe *Správy* na TA3 (1. 1. 2023; čas vysielania cca 08:05:08 h) informuje o 30. výročí vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Moderátor na úvod uviedol, že niektorí ľudia samostatnosť oslavovali, iní neskrývali skepsu. O to viac, že o rozdelení Česko-Slovenska nerozhodlo referendum, ale politici.

Redaktor príspevku dodal, že rozdelenie spoločného štátu režírovali lídri českej ODS a slovenského HZDS. Sedemnásteho júla 1992 deklarovala Slovenská národná rada zvrchovanosť a prezident Havel podal demisiu. Nasledovalo dobové vyjadrenie prezidenta V. Havla zo 17. júla 1992, v ktorom oznámil abdikáciu z postu prezidenta ČSFR.

Dušan Kováč, historik Historického ústavu SAV uviedol, že nikto nepochyboval o tom, že Slovensko ako časť federácie už bola určitým štátnym útvarom a že Slováci a Slovensko majú právo na zvrchovanosť. Deklaráciu o zvrchovanosti však označil za „Mečiarovu politickú hru“.

Redaktor doplnil, že definitívna dohoda o rozdelení Česko-Slovenska padla o mesiac neskôr, v auguste 1992. Nerozhodli o nej ľudia v referende, ale politické špičky v brnianskej vile Tugendhat. Nasledovali dobové vyjadrenia Vladimíra Mečiara a Václava Klauza z tlačovej besedy dňa 26. 8. 1992 v brnianskom Tugendhate.

D. Kováč v pokračovaní príspevku uviedol, že Mečiar s Klausom sa nevedeli dohodnúť. Obaja chceli v politike zostať a preto sa aj rozhodli, že žiadne referendum nebude. Ak by bolo referendum a bolo by dopadlo v prospech zachovania spoločného štátu, politici, ktorí sa nevedia dohodnúť, nemôžu v takejto situácii ďalej pôsobiť. Museli by sa teda „vymeniť“ s niekým, kto by bol podľa tvrdenia D. Kováča schopný a ochotný výsledok takéhoto referenda akceptovať.

Spoločný štát s Čechmi sa stal definitívne minulosťou 1. januára 1993. Hoci v prieskumoch bolo podľa redaktora za rozdelenie federácie iba 26% ľudí, vznik samostatného Slovenska sprevádzali oslavy na námestiach.

D. Kováč potvrdil, že V. Klaus bol iniciátorom rozdelenia Česko-Slovenska. Jeho cieľom bolo „zbaviť sa Slovenska, prítáže, konverzie ťažkého priemyslu a Gabčíkova-Nagymaros a všetkých iných týchto vecí.“ Vladimír Mečiar podľa neho lavíroval, ale potom, keď nakoniec zistil, že je vo veci rozhodnuté, vyhovovalo mu, že hral úlohu „akéhosi otca vlasti.“

Nasledoval dobový záznam vysielania rozhlasových správ dňa 1. 1. 1993. Po ňom odzneli vyjadrenia Jana Stráského, posledného predsedu federálnej vlády ČSFR a časť prejavu V. Mečiara na Námestí SNP počas osláv vzniku SR dňa 1. 1. 1993. Redaktor doplnil, že hneď v prvý deň existencie uznalo samostatné Slovensko viac ako 100 štátov sveta a slávnostne zasadala Slovenská národná rada. V pokračovaní odzneli aj vyjadrenia vtedajšieho predsedu SNR Ivana Gašparoviča a trnavského arcibiskupa Jána Sokola, ktorý 1. januára 1993 požehnal slovenskému národu a jeho novému štátu.

V pokračovaní príspevku boli zanalyzované ekonomicko-politické aspekty vzniku Slovenskej republiky. Redaktor uviedol, že prvé roky samostatnosti poznačili ekonomické ťažkosti, divoká privatizácia, úpadok mnohých hospodárskych odvetví a zhoršenie sociálnej situácie.

Vladimír Baláž, ekonóm z Prognostického ústav SAV povedal, že najväčšou výzvou bolo vybudovať trhovú ekonomiku. Museli sa privatizovať nielen malé, ale najmä veľké podniky. Tam podľa neho vtedajšia vláda na čele s Vladimírom Mečiarom zvolila veľmi nešťastný spôsob veľkej privatizácie kľúčových podnikov, keď prakticky zadarmo alebo za malý obnos peňazí prihodila tieto podniky niektorým finančným skupinám, ktoré podľa V. Baláža de facto na Slovensku vládnu dodnes. Očakávalo sa vtedy, že títo noví vlastníci prinesú do podnikov nový kapitál alebo technológie. Nestalo sa tak, často potom tieto podniky privatizéri nevedeli riadiť a predali ich zahraničným investorom. Peniaze si nechali pre seba v daňových rajoch. Potom museli prísť podľa neho veľmi tvrdé bolestivé reformy, ktoré priniesla vláda Mikuláša Dzurindu. Neskôr sa však slovami V. Baláža stali základom prosperity Slovenska.

Hoci samostatné Slovensko muselo na mnohých frontoch veľa dobiehať, v roku 2004 sa stalo súčasťou Európskej únie a NATO. Juraj Marušiak, politológ z Ústavu politických vied SAV uviedol, že dnes je napriek všetkým problémom slovenská spoločnosť vyzretejšia a hlavne je si viac vedomá toho, že si za všetky svoje úspechy aj neúspechy zodpovedá v prvom rade sama. Kľúčovým medzníkom v tomto ohľade boli podľa J. Marušiaka parlamentné voľby v roku 1998, spojené s porážkou V. Mečiara aj s voľbou zahranično-politického kurzu, ku ktorému sa Slovensko hlási doteraz.

Redaktor uzavrel príspevok konštatovaním, že vzťahy medzi Čechmi a Slovákmi sú dnes na nadštandardnej úrovni. Už tradične smeruje prvá cesta nového slovenského premiéra či hlavy štátu do Prahy a naopak. Obe krajiny spolupracujú v mnohých oblastiach.

Namietaný príspevok bol podľa nášho názoru spracovaný tematicky rozsiahle, pričom v ňom dostali priestor odborne spôsobilí respondenti, ktorí vyjadrili svoj názor na dané udalosti. Historik Dušan Kováč je vedúcim vedeckým pracovníkom Oddelenia novovekých dejín Historického ústavu Slovenskej akadémie vied¹, Vladimír Baláž je vedúcim vedeckým pracovníkom Prognostického ústavu SAV² a Juraj Marušiak je riaditeľom a zároveň aj samostatným vedeckým pracovníkom Ústavu politických vied SAV.³

Hlavným cieľom príspevku bolo informovať verejnosť o okolnostiach rozpadu ČSFR, vzniku samostatnej SR a o politicko-sociálno-ekonomických dopadoch tejto udalosti. Príspevok bol spracovaný z pozície odstupujúc, neutrálneho prístupu k problému, neobsahoval komentatívne a ani hodnotiace prvky. Navyše, odzneli v ňom aj dobové vyjadrenia vtedajších predstaviteľov politického a verejného života v Česko-Slovensku. Možno teda skonštatovať, že vysielaťel v predmetnom príspevku explicitne zabezpečil jeho vecný, vyvážený a pluralitný charakter.

Z tohto dôvodu si myslíme, že v danom príspevku sme nezaznamenali také nedostatky, ktoré by zakladali rozpor s ust. § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

¹ <http://www.history.sav.sk/index.php?id=dusan-kovac>

² https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=user-org-user&user_no=815

³ https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=user-org-user&user_no=2658

Podnet č. PGO-RPMS/2023/00176:

Príspevok *Slovenská republika má tridsať rokov* v programe *Správy RTVS* na Jednotke (1. 1. 2023; čas vysielania cca 19:05:49 h) informuje o 30. výročí vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Moderátorka v jeho úvode povedala, že samostatné Slovensko vzniklo relatívne krátko po Nežnej revolúcii. Príchod slobody totiž otvoril aj otázky o postavení a spolužití Slovákov a Čechov. Moderátor dodal, že slovensko-český rozchod, na rozdiel napríklad od Juhoslávie, bol pokojný. Nový štát pritom čakali mnohé výzvy. Nie všetci ľudia jeho vznik privítali.

Redaktorka príspevku uviedla, že oslavy Nového roka 1993 sprevádzali oslavy vzniku Slovenskej republiky. Česko-Slovensko sa po viac ako sedemdesiatich rokoch existencie rozdelilo na dva samostatné štáty. Zanikla spoločná mena, zástava, hymna. Ľudia sa rozdelili na dva tábory. Časť oslavovala na Námestí SNP v Bratislave, samostatný štát však neprivítali napríklad obyvatelia česko-slovenského pohraničia. Nasledovalo dobové vyjadrenie obyvateľa česko-slovenského pohraničia z 1. 1. 1993, ktorý povedal, že sa búrali drôty na rakúskej a nemeckej strane a teraz sa budú medzi Slovenskom a Českom znova naťahovať.

Zora Bútorová, sociologička z Inštitútu pre verejné otázky dodala, že najväčším dôvodom na skepsu pre väčšinu ľudí bolo to, že sa obávali, ako to Slovensko zvládne ekonomicky, či je na to pripravené. Proces osamostatnenia sa začal postupne. Kľúčové boli parlamentné voľby v roku 1992. Federáciu rozdelila dvojica čerstvých premiérov, Vladimír Mečiar a Václav Klaus, slovami redaktorky bez toho, aby sa spýtali na názor občanov v referende. **Agáta Šústová Drelová, historička Historického ústavu SAV** doplnila, že bol namiesto toho prijatý ústavný zákon, ktorý umožňoval aj iné spôsoby ukončenia federácie. Toto boli podľa nej všetko veci, ktoré boli vnímané kriticky aj vo vnútri Česko-Slovenska, aj navonok.

Z. Bútorová pokračovala, že Česko-Slovensko bolo vnímané väčšinou ľudí ako spoločný štát, v ktorom chceli ďalej žiť. Rozdelenie sa odohralo bez referenda, ľudia podľa nej nemali možnosť sa k tomu vyjadriť. Nebolo to podľa nej prijímané ako historicky pozitívna udalosť.

Redaktorka dodala, že už počas prvého dňa existencie Slovensko diplomaticky uznalo 93 štátov, napríklad Spojené štáty, Rusko, Francúzsko, Spojené kráľovstvo a Čína. A. Šústová Drelová tieto skutočnosti doplnila slovami, že medzi úplne prvými štátmi, ktorí nadviazali diplomatické styky so Slovenskou republikou, bolo Nemecko. Generálny konzul Nemeckej spolkovej republiky odovzdal poverovacie listiny vtedajšiemu premiérovi Vladimírovi Mečiarovi už krátko po polnoci nasledujúceho dňa. Na konci januára daného roku sa Slovensko stalo členom Organizácie Spojených národov a potom neskôr na konci marca aj Rady Európy.

Redaktorka príspevok uzavrela konštatáciou, že po páde vlády Vladimíra Mečiara v roku 1998, Slovensko sa začalo uberať proeurópskou cestou. Od roku 2004 je členským štátom NATO aj Európskej únie.

V namietanom príspevku dostali priestor odborne spôsobilí respondenti, ktorí vyjadrili svoj názor na dané udalosti. Zora Bútorová je sociologička/analytička s rozsiahlou praxou a bohatou publikačnou činnosťou⁴ a Agáta Šústová Drelová je vedecká pracovníčka Historického ústavu SAV, ktorá skúma kultúrne a intelektuálne dejiny Československa po roku 1945 - dejiny náboženstva v strednej a východnej Európe, dejiny katolíkov, katolíckej cirkvi a katolicizmu,

⁴ <https://www.ivo.sk/273/sk/pracovnici/zora-butorova>

dejiny žien v povojnovom Československu a dejiny národnej identity a nacionalizmu na Slovensku po roku 1945.⁵

Hlavným cieľom príspevku bolo informovať verejnosť o okolnostiach rozpadu ČSFR, vzniku SR a o prvých udalostiach po 1. januári 1993 (uznanie nového štátu, jeho začlenenie do medzinárodných štruktúr, atď.). Informácie v príspevku boli prezentované vecne a pluralitne.

Po zmonitorovaní namietaného spravodajského príspevku konštatujeme, že sme v ňom nezaznamenali také nedostatky, ktoré by zakladali rozpor s ust. § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

ZÁVER:

Na základe skutočností uvedených v analýze sme toho názoru, že vysielatelia programových služieb TA3 a Jednotka odvysielaním programov:

- Správy dňa 1. 1. 2023 o 8:00 h (príspevok *30 rokov samostatnej Slovenskej republiky*)
- Správy RTVS dňa 1. 1. 2023 o 19:00 h (príspevok *Slovenská republika má tridsať rokov*)

neporušili ustanovenie **§ 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.**

Podnety na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnené.**

⁵ <http://history.sav.sk/index.php?id=agata-drelova-sustova>

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet č. PGO-RPMS/2023/00175, PGO-RPMS/2023/00176)

Programová služba: TA3
Monitorované vysielanie: Správy
Deň vysielania: 1. 1. 2023
Čas vysielania: cca 8:00 h

Časový kód cca:

07:59:50 začiatok záznamu vysielania (reklama Fortuna)

08:00:11 začiatok programu *Správy*

headlines

príspevky:

- Bratislavčania privítali nový rok 2023
- Novoročné oslavy vo svete
- Novoročné oslavy na Novom Zélande
- Novoročné oslavy v Číne
- Novoročné oslavy v Austrálii
- Novoročné oslavy: Dubaj opäť šokoval

Rubrika 30 rokov samostatného Slovenska:

08:05:08 príspevok 30 rokov samostatnej Slovenskej republiky

Moderátor: „Slovenská republika dnes oslavuje 30 rokov. Presne 1. januára 1993 nahradili Českú a Slovenskú federatívnu republiku na mape sveta dva nové štáty. Kým niektorí ľudia samostatnosť oslavovali, iní neskryvali skepsu. O to viac, že o rozdelení Česko-Slovenska nerozhodlo referendum, ale politici.“

Redaktor: „Tri roky po Nežnej revolúcii sa 75-ročné spolužitie Čechov a Slovákov začalo rúcať. Rozdelenie spoločného štátu režírovali lídri českej ODS a slovenského HZDS. Sedemnásteho júla 1992 deklarovala Slovenská národná rada zvrchovanosť a prezident Havel podal demisiu.“

Václav Havel, prezident ČSFR (Nakrútené 17. 7. 1992): „Odstupuji z funkce prezidenta České a Slovenské federativní republiky.“

Dušan Kováč, historik, Historický ústav SAV: „Nikto nepochyboval o tom, že Slovensko ako časť federácie už bola určitým štátnym útvarom, aj keď len v rámci federácie. Nikto nespochybňoval, že Slováci a Slovensko majú právo na zvrchovanosť, takže tá deklarácia, to bola iba taká Mečiarova hra politická.“

Redaktor: „Definitívna dohoda o rozdelení Česko-Slovenska padla o mesiac neskôr, v auguste 1992. Nerozhodli o nej ľudia v referende, ale politické špičky v brnianskej vile Tugendhat.“

Vladimír Mečiar (HZDS), predseda vlády SR (Nakrútené 26. 8. 1992): „K 1. 1. 1993 predpokladáme, že by vznikli republiky Česká a republika Slovenská ako 2 štátne útvary.“

Václav Klaus (ODS), predseda vlády ČR (Nakrútené 26. 8. 1992): „Nově založené vztahy by mohly vytvářet daleko příznivější a vzájemně vstřícnější vztahy než dosud.“

D. Kováč: „Nevedeli sa dohodnúť, obidvaja chceli v politike zostať a preto sa aj rozhodli, že žiadne referendum nebude, pretože keby bolo referendum a bolo by dopadlo v prospech zachovania spoločného štátu, politici, ktorí sa nevedia dohodnúť, nemôžu v takejto situácii

d'alej pôsobiť, museli by sa vymeniť s niekým, kto by bol schopný a ochotný vlastne výsledok referenda akceptovať.“

Redaktor: „*Spoločný štát s Čechmi sa stal definitívne minulosťou 1. januára 1993. Hoci v prieskumoch bolo za rozdelenie federácie iba 26% ľudí, vznik samostatného Slovenska sprevádzali oslavy na námestiach.*“

D. Kováč: „*Pravda je, že Václav Klaus bol iniciátor. Jeho cieľ bol zbaviť sa Slovenska, príťaž, konverzie ťažkého priemyslu a Gabčíkovo-Nagymaros a všetkých iných týchto vecí. Vladimír Mečiar lavíroval, ale potom, keď už nakoniec zistil, že je to už rozhodnuté, samozrejme, že mu konvenovalo, že hral úlohu akéhosi otca vlasti.*“

Rozhlasové správy 1. 1. 1993: „*Na stanici Česko-Slovensko vysíláme poslednú správu. Dnešnou polnocou zaniká Česko-Slovensko a vznikajú dva nové štáty, Česká republika a Slovenská republika.*“

Jan Stráský, posledný predseda federálnej vlády ČSFR (Nakrútené 1. 1. 1993): „*Česko-Slovenský štát splnil svoju úlohu a proto a práve tehdy zaniká.*“

Vladimír Mečiar (HZDS), predseda vlády SR (Nakrútené 1. 1. 1993): „*Blahoželám občanom Slovenskej republiky k získaniu vlastného štátu, Slovenskej republiky. Vám všetkým i všetkým jeho občanom želim, aby v tomto štáte našli spokojnosť, podmienky pre dôstojný život, spokojnosť pre ďalšie pokolenia. Slovensko je naše a bude úspešné!*“

Redaktor: „*Hneď v prvý deň existencie uznalo samostatné Slovensko viac ako 100 štátov sveta a slávnostne zasadala Slovenská národná rada.*“

Ivan Gašparovič (HZDS), predseda Slovenskej národnej rady (Nakrútené 1. 1. 1993): „*Slovensko je skutočnosťou. Prvý raz v histórii tejto krajiny sa slobodne zrodil náš demokratický štát. Na mape sveta pribudla nová republika ako výsledok dlhoročného, neraz protirečivého historického vývoja slovenského národa.*“

Ján Sokol, trnavský arcibiskup (Nakrútené 1. 1. 1993): „*Prosím, aby sme sa zjednotili v prosbe i vďaka, aby Pán žehnal tomuto národu a ochrana Panny Márie, aby bola vždy s ním.*“

Redaktor: „*Prvé roky samostatnosti poznačili ekonomické ťažkosti, divoká privatizácia, úpadok mnohých hospodárskych odvetví a zhoršenie sociálnej situácie.*“

Vladimír Baláž, ekonóm, Prognostický ústav SAV: „*Tou najväčšou výzvou samozrejme bolo vybudovať trhovú ekonomiku z tej štátom dirigovanej, čo bola veľká výzva, pretože sa museli privatizovať nielen malé, ale najmä tie veľké podniky. Tam bohužiaľ vtedajšia slovenská vláda na čele s Vladimírom Mečiarom zvolila veľmi nešťastný spôsob veľkej privatizácie tých kľúčových podnikov, keď prakticky zadarmo alebo za nejaký malý príspevok privatizovala podniky niektorým finančným skupinám, ktoré de facto na Slovensku vládnu dodnes. Očakávalo sa, že tí noví vlastníci prinesú do tých podnikov napríklad nový kapitál alebo nové technológie. Nestalo sa tak, často oni potom tie podniky nevedeli riadiť a predali ich zahraničným investorom a peniaze si odniesli niekde preč. Potom museli prísť naozaj veľmi tvrdé reformy, ktoré priniesla vláda Mikuláša Dzurindu a Ivana Mikloša, ktoré veľmi boleli, ale ktoré sa potom neskôr stali takým základom prosperity Slovenska.*“

Redaktor: „*A hoci samostatné Slovensko muselo na mnohých frontoch veľa dobiehať, v roku 2004 sa stalo súčasťou Európskej únie a NATO.*“

Juraj Marušiak, politológ, Ústav politických vied SAV: „*Napriek tomu, že to bolo skôr potácanie ako nejaký taký pochod jasným smerom a častokrát od mantinelu k mantinelu, tak myslím si, že aj napriek všetkému, aj napriek tomu, ako vyzerá povedzme slovenská politika teraz, je slovenská spoločnosť vyzretejšia a hlavne je si viac vedomá toho, že si za všetky svoje úspechy aj neúspechy zodpovedáme v prvom rade sami. Kľúčovým medzníkom v tom boli parlamentné voľby v roku 1998, čiže spojené s porážkou mečiarizmu aj s voľbou toho zahranično-politického kurzu, ku ktorému sa v podstate hlásime doteraz.*“

Redaktor: „*Vzťahy medzi Čechmi a Slováckmi sú dnes na nadštandardnej úrovni. Už tradične smeruje prvá cesta nového slovenského premiéra či hlavy štátu do Prahy a naopak. Obe krajiny spolupracujú v mnohých oblastiach. Martin Minhart, TA3*“

– Spomienky predsedov vlád

ďalšie príspevky:

– Zomrel emeritný pápež Benedikt XVI.

– Reakcie na úmrtie Benedikta XVI.

– Do Chorvátska s eurom a bez kontrol

08:22:09 Šport

08:28:59 Počasie

08:30:12 30 rokov samostatného Slovenska

08:31:05 Motoring

Upútavka: Svet technológií

09:00:06 Správy

headlines

príspevky:

– 30 rokov samostatnej SR

– Spomienky predsedov vlád

– Zomrel emeritný pápež Benedikt XVI.

– Reakcie na úmrtie Benedikta XVI.

– Do Chorvátska s eurom a bez kontrol

– Novoročné oslavy: Dubaj opäť šokoval

09:15:04 Šport

09:19:57 Charitatívny oznam: Nadácia TA3

09:20:47 Telenákupné pásmo

09:26:02 Počasie

Uvidíte

Upútavka: Motoring

09:28:34 – 09:29:35 Reklama: Autoštýl, SPV, Fortuna

09:29:43 Zdravie na TA3. Téma: Urgentné príjmy počas sviatkov

09:54:37 Telenákupné pásmo

09:59:51 30 rokov samostatného Slovenska: rozhovor s expremiérkom Vladimírom Mečiarom

Upútavka: Svet technológií

10:26:54 Počasie

Nová platforma na TA3 – TA3 konferencie

10:28:46 – 10:28:57 Reklama: Autoštýl

Upútavka: Týždeň v športe

10:29:44 Svet technológií

Uvidíte

10:44:43 Naše potraviny

Upútavka: Motoring

10:59:54 30 rokov samostatného Slovenska: rozhovor s expremiérkom Mikulášom Dzurindom

11:00:09 koniec záznamu vysielania

Programová služba: Jednotka
Monitorované vysielanie: Správy RTVS
Deň vysielania: 1. 1. 2023
Čas vysielania: cca 19:00 h

Časový kód cca:

18:58:59 začiatok záznamu vysielania (program 30)

18:59:55 záber do štúdia a úvodné slovo moderátorov

19:00:08 začiatok programu *Správy RTVS*

headlines

príspevky:

- Prezidentka vyzýva na ľudskosť a dialóg
- Na prezidentkine slová reagujú aj politici
- Premiér vyzval na toleranciu

19:05:49 príspevok *Slovenská republika má tridsať rokov (obraz na zázname posunutý oproti zvuku)*

Moderátorka: „*Samostatné Slovensko vzniklo relatívne krátko po nežnej revolúcii. Príchod slobody totiž otvoril aj otázky o postavení a spoľužití Slovákov a Čechov.*“

Moderátor: „*Česko-slovenský rozchod, na rozdiel napríklad od Juhoslávie, bol pokojný. Nový štát pritom čakali mnohé výzvy. Nie všetci ľudia jeho vznik privítali.*“

Redaktorka: „*Oslavy Nového roka 1993 sprevádzali oslavy vzniku Slovenskej republiky. Česko-Slovensko sa po viac ako sedemdesiatich rokoch existencie rozdelilo na dva samostatné štáty. Zanikli spoločná mena, zástava, hymna. Ľudia sa rozdelili na dva tábory. Časť oslavovala na Námestí SNP v Bratislave, samostatný štát však neprivítali napríklad obyvatelia česko-slovenského pohraničia.*“

Obyvateľ česko-slovenského pohraničia (1. 1. 1993): „*Velice sme búrali ako dráty normálne na rakúskej strane, na nemeckej, a medzi Slovenskom a Čechami ich budeme normálne naťahovať. To bude velice pekné.*“

Zora Bútorová, sociologička, Inštitút pre verejné otázky: „*Keď ten spoločný najväčší dôvod pre väčšinu ľudí bolo to, že sa obávali, ako to Slovensko zvládne ekonomicky, či sme vlastne na to pripravení.*“

Redaktorka: „*Proces osamostatnenia sa začal postupne. Kľúčové boli parlamentné voľby v roku 1992. Federáciu rozdelila dvojica čerstvých premiérov, Vladimír Mečiar a Václav Klaus bez toho, aby sa spýtali na názor občanov v referende.*“

Agáta Šústová Drelová, historička Historického ústavu SAV: „*Bol namiesto toho prijatý ústavný zákon, ktorý umožňoval aj iné spôsoby ukončenia federácie. Toto boli všetko veci, ktoré boli vnímané kriticky aj vo vnútri Česko-Slovenska, aj navonok.*“

Z. Bútorová: „*Česko-Slovensko bolo vnímané väčšinou ľudí ako spoločný štát, v ktorom chceli pokračovať, ďalej žiť. Čiže vlastne to rozdelenie, ktoré sa odohralo bez referenda, takže ľudia ani nemali možnosť sa k tomu vyjadriť, nebolo prijímané ako nejaká taká historicky pozitívna udalosť.*“

Redaktorka: „*Už počas prvého dňa existencie Slovensko diplomaticky uznalo deväťdesiattri štátov, napríklad Spojené štáty, Rusko, Francúzsko, Spojené kráľovstvo a Čína.*“

A. Šústová Drelová: „*Medzi úplne prvými, ktorí nadviazali diplomatické styky, bolo Nemecko. Generálny konzul Nemeckej spolkovej republiky vlastne odovzdal listiny premiérovi Vladimírovi Mečiarovi krátko po polnoci. Už na konci januára sa stalo členom Organizácie Spojených národov a potom neskôr na konci marca aj Rady Európy.*“

Redaktorka: „*Keď sa v roku 1998 definitívne skončila vláda Vladimíra Mečiara, Slovensko sa začalo uberať proeurópskou cestou. Od roku 2004 sme členským štátom NATO aj Európskej únie. Emília Tóth-Lengyelová, RTVS.*“

- Udeľovanie štátnych vyznamenaní
- Tridsať rokov vývoja samostatnej štátnosti
- Tridsať rokov po rozdelení Česko-Slovenska
- Česi nerozumeli ambíciám mnohých Slovákov
- Našli sme „deti republiky“
- Pápež sa modlil za ľudí aj Benedikta XVI.
- Cieľ pre politikov bude príprava na voľby
- Oslavy príchodu nového roka 2023
- Svet privítal rok 2023
- Rusko zaútočilo na Ukrajinu aj na Silvestra
- Zasahovali záchranári aj hasiči
- Nitra: veľký požiar zachvátil budovu v centre
- Novoročné bábätká
- Ekonomický výhľad vyzerá priaznivejšie
- V USA chytili podozrivého z vraždy študentov
- Chorvátsko vstúpilo do Schengenu
- V roku 2022 nás opustili osobnosti kultúry
- Pod chopkom odslúžili novoročnú omšu
- Tatranský zlatý týždeň
- Michalovcami otriasla na nový rok vražda
- Silvester oslávili behom na Zobor

Na záver programu odznelo avízo ďalšieho vysielania RTVS

19:50:05 koniec programu *Správy RTVS*

predel

reklama: Mountfield, Lidl, Slovakia Travel

predely

19:51:59 koniec záznamu vysielania